

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete 15 hp – Journalistik

”Hon är väldigt manipulativ”

*En kvalitativ studie om hur gärningspersoner
representeras i Aftonbladet vid mordfall med en
kvinnlig och en manlig förövare*

*Författare: Ida Jansson
Författare: Cornelia Wikström*

*Handledare: Anette Forsberg
Examinator: Ari Nykvist*

*Termin: HT17
Ämne: Journalistik
Nivå: Kandidat*

Abstract

Author: Jansson, Ida & Wikström, Cornelia

Title: “She is very manipulative”. A qualitative studie of how Aftonbladet is representing perpetrators in murder cases with one female and one male offender.

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 39

The aim of this study is to examine how female and male perpetrators are represented in the tabloid Aftonbladet. The study is based on two murder cases that resemble each other. The murders are committed by two perpetrators together, a woman and a man. The questions examined are: How are the perpetrators and victims of news journalism represented in murders committed together by a female and male offender? Which are the similarities and differences between how female and male offenders are represented?

We executed a critical discourse analysis of 14 news articles from Aftonbladet, from the time period of the detention to the sentence of the crimes.

The result shows that the perpetrators together are represented as well-planned, greedy and evil. The female offender are represented as manipulative, emotional and her actions are correlated to her role as a mother. Furthermore she is placed above the male offender, he becomes submissive. The man is also represented as deviant and has relationship problems with others. The victims are portrayed as helpless and innocent. They are also represented as thoughtful and generous towards their children. The victims' fear is portrayed in relation to the perpetrators malice.

Keywords: female, male, perpetrator, victim, crime, murder, representation, critical discourse analysis, tabloid, Aftonbladet, Förlösa, Arboga

Innehåll

1 Inledning	1
2 Syfte och frågeställningar	2
2.1 Bakgrund	3
2.1.1 Fallet "Förlösamordet"	3
2.1.2 Fallet "Sommarstugemorden" i Arboga	3
3 Teori och tidigare forskning	4
3.1 Socialkonstruktionism	4
3.2 Representation	5
3.3 Diskurs	5
3.4 Medier och brott	6
3.5 Genus – kvinnor och män i brott	7
3.6 Kvinnor som mördar	8
3.6.1 Sju beskrivningar av den kvinnliga mördaren	9
3.7 Det idealiska offret och gärningsmannen	10
3.8 Kvinnliga brottsegenskaper	11
4 Metod	12
4.1 Kritisk diskursanalys	12
4.2 Material och avgränsningar	13
4.3 Metodkritik	15
4.4 Forskningsetik	15
4.5 Validitet och reliabilitet	16
5 Analys	17
5.1 Gärningspersonerna	17
5.1.1 Välplanerade	17
5.1.2 Giriga	19
5.1.3 Onda	20
5.2 Den kvinnliga gärningsmannen	21
5.2.1 Manipulerande	21
5.2.2 Mamman som mördar	24
5.2.3 Känslor och utseende	25
5.3 Gärningsmannen	27
5.3.1 Avvikande	27
5.3.2 Underlägsen	28
5.4 Offren	29
5.4.1 Omtänksamma och trevliga	30
5.4.2 Gamla och hjälplösa	31
5.4.3 Det rädda offret	32
5.5 Likheter och skillnader mellan fallen	33
5.6 Sammanfattning	35
6 Slutsats och diskussion	35

6.1 Förslag till vidare forskning	39
Referenser	40
Bilaga 1	I

1 Inledning

Varje år begås det i genomsnitt 92 fall av dödligt våld i Sverige enligt Brottsförebyggande rådet. Fall av dödligt våld avser brott som mord, dråp och misshandel med dödlig utgång (Brottsförebyggande rådet, 2017). I de flesta mordfall är det manliga gärningsmän (Pollack, 2001).

Anledningen till att brott får så stor uppmärksamhet i medier är enligt Marina Ghersetti (2012) att negativa händelser som exempelvis kriminalitet och händelser med negativa konsekvenser generellt har ett större nyhetsvärde. Dessa händelser representeras oftare i nyheterna på grund av att de i större grad avviker från det normala vardagslivet (Ghersetti, 2012, s. 212). Nyhetstexter om brott, kriminalitet, gärningsmän och offer får ett stort nyhetsvärde eftersom de är kopplade till frågor om moral och värdering, vad som är rätt och fel. Sättet som kriminaljournalistiken använder sig av berättarstilen och dramaturgin ger medieanvändarna moraliserande berättelser om hjältar och skurkar, skyldiga och oskyldiga samt offer och gärningsmän (Lindgren & Lundström, 2010, s. 13f.).

I den här studien jämför vi hur kvinnliga och manliga gärningspersoner representeras i Aftonbladet, med avstamp i två olika mordfall som påminner om varandra. Fokus är att undersöka likheter och skillnader mellan gärningspersonernas representation. I båda mordfallen är gärningspersonerna en kvinna och en man som mördar en nära anhörig. Ester Pollack (2001) skriver i *En studie om medier och brott* att just medier och brott allt mer fungerar som ett oskiljaktigt par och att nyheter särskilt uppmärksammar det som är avvikande, annorlunda och exceptionellt. Journalistik som berör frågor om brott nuddar vid centrala, kulturella föreställningar om vad som exempelvis är rätt och fel samt frågor om skuld och hämnd (Pollack, 2001, s. 204). I Pollacks studie om medier och brott tas även beskrivningar av kvinnliga och manliga mördare upp. Enligt Pollack (2001) sägs det att unga kvinnor mördar på lustimpuls. En manlig mördare kan däremot beskrivas som en man som varken har bakgrund, motiv eller en framtid, t.ex. en ung man med invandrabakgrund. Kvinnliga gärningsmän inom den kriminologiska forskningen har inte studerats så mycket. En av anledningarna är att kvinnor som begår brott inte ansetts vara lika intressant eftersom män ofta begår fler och grövre brott än kvinnor. Kvinnors brottslighet behandlas oftast i förhållande till mäns brottslighet och det görs jämförelser då männens brottslighet ses som norm (Marklund, 2003, s. 267).

Föreställningar om brottsoffer är nära sammankopplade med hur brottens förövare beskrivs, analyseras och tolkas (Lindgren & Lundström, 2010).

Eftersom medier ofta väljer att lyfta fram brott i sitt nyhetsflöde, är en studie om just brott ytterst relevant. Majoriteten av brott begås av män men samtidigt har under 2010-talet flera kvinnliga gärningsmän uppmärksammats i medier. Med detta i åtanke har ämnet, om just kvinnliga gärningsmän, inte belysts tillräckligt. Vi hoppas därför att vår studie kan komma med relevant och ny fakta som berikar forskningsfältet om kvinnliga och manliga gärningspersoner tillsammans och i relation till varandra.

2 Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka vilka egenskaper gärningspersonerna och offren tilldelas i svenska nyhetsmedier. Vi vill undersöka hur de olika aktörerna i "Förlösamordet" från 2012 respektive "Sommarstugemorden" i Arboga 2016 representeras i tidningen Aftonbladet. Vi kommer att göra en kritisk diskursanalys med strategiskt utvalda artiklar från tidningen Aftonbladet. Vår avsikt med studien är att få en insyn i skillnaderna och likheterna mellan hur kvinnliga och manliga gärningspersoner framställs, samt gestaltningen av offren i de två olika morderna.

Frågeställningar:

- Hur representeras gärningspersonerna samt offren i nyhetsjournalistiken om mord som har begåtts av en kvinnlig och en manlig gärningsman tillsammans?
- Vilka likheter och skillnader finns det mellan hur kvinnliga respektive manliga aktörer representeras?

Anledningen till att vi vill undersöka både gärningspersonernas och offrens egenskaper är för att offer och gärningsmän enligt Christie (2001) är beroende av varandra. En gärningsman är ingen gärningsman utan ett offer och ett offer är inget offer utan en gärningsman (Christie, 2001). Vår identitet blir synlig när den avgränsas i förhållande till något annat som är skilt från oss. Att ta fasta på det som skiljer "de" från "oss" blir synligt då en människa konstrueras som "den andra" (Brune, 2004). Brunnes synsätt på "vi" och "de" beskriver den motsatta aktören, vilket gör att vi har valt att analysera både gärningspersoner och deras offer.

2.1 Bakgrund

Vi har "Förlösamordet" utanför Kalmar 2012 och "Sommarstugemorden" i Arboga 2016 som utgångspunkt i vår studie. Brotten påminner delvis om varandra, där det i båda fallen är två gärningspersoner, varav den ena är en kvinna och den andra är en man. Vi undersöker likheterna och skillnaderna gärningspersonerna emellan i journalistikens berättelser.

2.1.1 Fallet "Förlösamordet"

En 60-årig man försvann spårlöst från sitt hem i Förlösa någon gång mellan den 30 och 31 augusti 2012. Mannens dotter anmälde honom som försvunnen en dryg vecka senare, den 10 september 2012. Polisen i Kalmar misstänkte tidigt under utredningen att både den försvunne mannens dotter samt hennes dåvarande pojkvän var involverade i försvinnandet. Misstankarna var så starka att polisen bestämde sig för att avlyssna parets telefoner. Knarkhundar sökte igenom den försvunne mannens bostad och närliggande platser men ingen kropp hittades.

Ett och ett halvt år senare kopplades sökorganisationen Missing People in i letandet efter den försvunne mannen, på initiativ av mannens andra dotter. Det uppskattades inte av paret. Den 18 juni 2014 sökte pojkvännen kontakt med en medarbetare i sökorganisationen och bad om att få träffa henne. Några dagar senare hälsade pojkvännen på hos medarbetaren och berättade bland annat att paret under en längre tid hade planerat att mörda den försvunne mannen. Vidare berättade han att paret först hade planerat att kvinnan, hans dåvarande flickvän, skulle köra över sin far med en skogsmaskin. Det klarade hon inte av. I stället sköt pojkvännen den äldre mannen när han låg och sov, med ett hagelgevär. Paret begravde sedan den döda kroppen i en grop på två meters djup, en grop som pojkvännen hade grävt dagen före. Medarbetaren från sökorganisationen förde informationen vidare till polisen och senare samma dag greps pojkvännen. Några dagar senare greps även den mördade mannens dotter, flickvännen. Paret dömdes den 20 januari 2015 av Kalmar tingsrätt för mord. Straffet blev 18 års fängelse (Kalmar tingsrätt, 2015).

2.1.2 Fallet "Sommarstugemorden" i Arboga

Fredagen den 7 augusti 2015 åkte en kvinna tillsammans med sin make ut till familjens sommarstuga söder om Arboga. De skulle tillbringa helgen där. Dagen efter anmälde

kvinnan sin man som försvunnen och roddbåten vid bryggan var borta. Under samtalet med SOS såg kvinnan att roddbåten höll på att driva tillbaka in mot land. Polis och räddningstjänst kom till sommarstugan och strax före klockan 10.00 hittades maken död i vattnet. Kroppen obducerades och först konstaterades det att han hade drunknat, och därför inleddes ingen förundersökning. Kvinnan ansökte om att få ut hennes döde makes livförsäkring men fick avslag, i juli 2016.

En knapp månad efter avslaget från försäkringsbolaget, den 3 augusti 2016, klockan 23.09 larmade en äldre kvinna SOS. Vid samma sommarstuga söder om Arboga hade hon och hennes man blivit angripna av en person med kniv. Den äldre kvinnan skadades medan mannen avled av sina skador. Den 16 augusti greps det äldre paret dotter och pojkvän, misstänkta för mordet på pappan och försök till mord på mamman. Den gripna kvinnan var samma kvinna som förlorade sin make vid samma sommarstuga året tidigare. Tre dagar senare försattes paret på fri fot. Efter både spaningar och avlyssningar frihetsberövades de, vilket ledde till häktning. Under samma tid inledde även åklagaren en förundersökning gällande den tidigare drunknade maken, på begäran av försäkringsbolaget. Graven öppnades och en ny obduktion gjordes. Den 21 augusti 2017 dömdes kvinnan, dottern, av Västmanlands tingsrätt för bland annat mord på sin pappa, försök till mord på sin mamma och anstiftan till mord på sin make. Hennes pojkvän dömdes i sin tur för mord på sin flickvans pappa och för försök till mord på flickvännens mamma (Västmanlands tingsrätt, 2017).

3 Teori och tidigare forskning

I vår analys utgår från teorier om socialkonstruktionism, representation samt diskurs. Vi tar också stöd i teorier om genus, om kvinnliga mördare, den idealiska gärningsmannen och det idealiska offret. Vår studie grundar sig även på tidigare forskning av Ester Pollack, Elisabeth Gurian och Dominique Roe-Sepowitz.

3.1 Socialkonstruktionism

Socialkonstruktionism avser olika perspektiv att se på sin omvärld. Vår kunskap om världen kan inte direkt ses som en objektiv sanning. Våra världsbilder och vår kunskap är inte spegelbilder av verkligheten utanför, utan en produkt av våra sätt att kategorisera världen. Dessa kategorier och världsbilder återspeglas sedan i texter, vilka uttrycker många människors tankar, drömmar och önskningar. Vår kunskap om världen är alltid

kulturellt präglad och riktar uppmärksamheten till de olika sätt som texter utgör en del i den kulturella präglingen. Sättet som vi uppfattar världen skapas och bevaras i sociala processer, där gemensamma sanningar byggs upp. Olika sociala världsbilder skapar olika sociala handlingar som resulterar i att den sociala konstruktionen av sanning och kunskap därmed får konkret sociala konsekvenser (Lindgren, 2009, s. 56ff.). Språket konstruerar verklighetens sociala betydelse och skapar den sociala världen. Faktan påverkas av situationen och kontexten den hämtas ifrån. Människan tolkar och konstruerar händelser genom språket och hur människan tolkar den beror på kontexten och situationen hon befinner sig i (Gunnarsson & Svensson, 2009, s. 173). Eftersom vi ska undersöka hur människor framställs i journalistiken, genom språket, är socialkonstruktionism en relevant teori i vår studie.

3.2 Representation

Representation avser hur vi beskriver eller berättar om något. Representation skapar mening och betydelse men är aldrig direkta avspeglningar av verkligheten. Meningen som skapas är bland annat beroende av hur texterna representeras och hur de tolkas. Meningen som skapas är alltså beroende av hur den representeras, med hjälp av vilka tecken och hur betraktaren uppfattar den (Ekström, 2008). Enligt Höijer (2008) avses sociala representationer vara allmänna föreställningar som präglar samhällen och grupper. Höijer menar att språket och de sociala representationerna är sammankopplade med varandra. Utan språk finns inga sociala representationer och utan sociala representationer finns inget behov av språk. Genom sociala representationer som finns inbäddade i våra språkliga och visuella intryck kommunicerar vi (Höijer, 2008). För oss är det relevant att använda oss av representation som perspektiv då vi ska undersöka hur gärningspersonerna och offren framställs i nyhetsjournalistiken och vilka egenskaper de tillskrivs.

3.3 Diskurs

Diskurs syftar på hur språket används i bestämda situationer och de relationer, roller och språkliga resurser som är typiska för just dessa diskurser. Diskurser kan också syfta på ett särskilt sätt att representera och förstå omständigheter i samhället, alltså olika sorters diskurser, exempelvis offerdiskurs (Berglez och Olausson, 2008). Diskurs är en teori om hur språket kan fungera i samhället och används för att beskriva och undersöka människors gemensamma användande av språk. Att uppfatta nyheter som diskurs gör

att man ser det faktum att nyheter utgör ett särskilt sätt att använda språket. Verkligheten hanteras därmed på ett särskilt sätt inom nyheter vilket syns genom användande av språket i nyhetsrapporteringen (Berglez, 2010). Enligt Winther Jørgensen & Philips (2000) är diskurser ett bestämt sätt att tala om och förstå världen. Vårt sätt att använda språket är inte en neutral avspegling av vår värld, identiteter och sociala relationer utan språket spelar en aktiv roll i skapandet och förändringen av dem. Diskurs handlar om föreställningar om hur språk och subjekt ska förstås (Winther Jørgensen & Philips, 2000, s. 7f.). Diskurser handlar om samband mellan yttranden, föreställningar och sociala praktiker samt betydelsen för maktförhållandena i samhället. Diskurser normaliserar och främjar vissa intressen medan andra missgynnas (Berglez & Olausson, 2008).

Michel Foucault tolkar diskurs som en praktik som tar fram en viss typ av yttranden, och skildrar relationer mellan olika uttalanden. En diskurs kan bestämma och peka ut vem eller vilka som har rätt att uttala sig. På så sätt inkluderas och exkluderas olika aktörer gällande olika uttalanden (Bergström & Boréus, 2012). Foucault menar också att när diskurser blir till, leder det till att människor kontrolleras, vilket sker genom utestängningsmekanismer. En utestängningsmekanism kan avse något som är förbjudet, definieras som sjukt eller friskt, rätt eller fel. Det är i relationer mellan människor som makten utövas och inte makt av eller mot ett speciellt subjekt. Genom makt finns även möjligheter till motprocesser, som i sin tur leder till relativt öppna relationer (Bergström & Boréus, 2012, s. 361). Eftersom att vi ska undersöka hur aktörerna konstrueras och framställs i nyhetstexter samt vilka egenskaper de tilldelas är diskurs ett användbart verktyg för oss. Språket är i huvudsakligt fokus när det gäller diskurs och eftersom att vi ska hitta olika diskurser/teman i nyhetstexterna, med hjälp av språket, är diskurs viktigt i den här studien.

3.4 Medier och brott

Ester Pollack (2001) har studerat kriminologiska och medievetenskapliga teorier i samband mellan kriminalpolitik, medier och brott. Oavsett när under historien handlar de flesta texter om brott och brottslighet, och mestadels om manliga förövare. De flesta skildringar visar på en manligt dominerad värld. Pollack (2001) skriver att de flesta brott begås av män, att de flesta straffade är män samt att de flesta som sitter i fängelse är män. När det gäller kvinnor, skriver Pollack att, de fått mer plats i medierna de

senaste åren. Men ofta är det så att kvinnorna skildras som offer för våldsbrott. Att uppmärksamma kvinnor inom områden som exempelvis brott, som traditionellt sett ses som ett mer manligt dominerat beteende, har ökat i medierna. Deras kamp att utmana den manliga världen och ta plats i den återkommer numer ofta i journalistiken. Ester Pollack är en av flera forskare som undersökt medier och brott. Ofta har det visat att brott ses som ett manligt beteende medan kvinnliga brottslingar ses som avvikande. Av den anledningen har vi hittat tidigare forskning som fokuserar på just kvinnliga brottslingar, då de ses som avvikande från normen (Pollack, 2001, s. 203f.). Eftersom att vi undersöker hur mordfall framställs i medier är Ester Pollacks forskning om just medier och brott av relevans för vår studie.

3.5 Genus – kvinnor och män i brott

Med hjälp av genusteorin vill vi undersöka hur kvinnliga och manliga gärningsmän representeras i journalistiken. Medierna är en del av verkligheten och har en bidragande roll i vilka regler, normer, värderingar och maktförhållanden som skapas kring hur kön representeras och hur kvinnor och män skildras (Hirdman & Kleberg, 2015).

Kaspersson (2003) säger att den kriminella kvinnan kan stämplas som dålig och galen. Dålig innebär en elak kvinna som är onaturlig och fördärvad, medan den galna kvinnan beskrivs som mentalt sjuk. Våldsamma kvinnor beskrivs ofta i termer som att hon antingen är ett gott eller ett ont väsen, normal eller onormal, konform eller kriminell. Kvinnan kan också tillskrivas som offer och genom den rollen fritas hon samtidigt från sitt ansvar. Då porträtteras de kvinnliga brottslingarna som offer eftersom de inte ses vara i skick att begå motbjudande brott av egen viljekraft (Kaspersson, 2003, s. 154).

En variant av genusteorin är feministisk kriminologi som växte fram under 1970-talet. Feministisk kriminologi används ofta för att beskriva hur kvinnor som mördar representeras i medier och om de bedöms hårdare eller mildare än manliga brottslingar. Jewkes (2015, s. 133f.) skriver att kvinnor som begår allvarliga brott ofta bryter mot två lagar, brottslagen och naturens lag. Enligt Pettersson (2003) har våld eller hot om våld ofta förknippats med manlighet och manlig dominans. Manlighet handlar om att markera det man inte är, exempelvis svag, feg, feminin eller homosexuell. Det handlar om att inte ge fel intryck och därför stå upp och slåss (om det skulle behövas) för att upprätthålla manligheten (Pettersson, 2003, s. 139). Våldsbrott är ett sätt att utöva dominans på och kan därför kopplas till maskulinitetsbegreppets maktperspektiv.

Orden maskulinitet och femininitet definieras utifrån varandra och består av olika motsatsbegrepp. Pettersson (2003) skriver att egenskaper som överordnad, aktiv, stark och rationell ofta förknippas med maskulinitet. Underordnad, passiv, svag och irrationell är egenskaper som däremot tillskrivs kvinnor (Pettersson, 2003, s. 142). Femininitet är förknippat med dygd, moral och moderskap. Svaghet och rädsla är ord som tillskrivs kvinnor. Enligt normen är kvinnan moralbärare och har en naturlig moderinstinkt (Lander, 2003, s. 38). Kvinnor som begått brott beskrivs som den avvikande eller dåliga kvinnan och avviker från föreställningarna om hur en kvinna bör vara (Lander, 2003, s. 39).

3.6 Kvinnor som mördar

Enligt Jewkes (2015) förekommer kvinnliga brottslingar inte så ofta och därför får de stor uppmärksamhet i medier när de väl förekommer. Kvinnliga brottslingar är något avvikande från det som annars kopplas till brott. Eftersom att vi har valt brott som inkluderar kvinnliga förövare är teorier om kvinnliga förövare nödvändig för den här studien. Kvinnor förföljer sällan någon, blir sällan seriemördare och dödar sällan främlingar. Kvinnliga brottslingar får ofta stor uppmärksamhet i medier men deras brott som de begått beskrivs vanligen inte på ett detaljerat sätt (Jewkes, 2015, s. 131). När en man begått ett mord är det hemskt för att någon blivit mördad, men om en kvinna mördar någon är det hemskt för att hon har mördat någon. Fascinationen om kvinnliga mördare i medier har ökat och vi får i dag veta mer om de kvinnorna som begår brott (Kordon & Wetterqvist, 2010, s. 188). Kvinnliga brottslingar beskrivs oftast i medier som sjuka, onda eller som offer och deras handlingar och ansvar bortförklaras. Ytterligheterna, att vara kvinna och kriminell, förstärker bilden av en kvinnlig brottsling och ökar intresset för berättelsen. Kvinnan beskrivs ofta som både offer och gärningsman. Kvinnors utseende, kroppar och känslor kommenteras flitigt i medier och är kvinnan mamma ställs detta i motsats till att hon är brottsling eftersom de traditionellt sett inte går ihop och därför utesluter varandra (Kordon & Wetterqvist, 2010, s. 188f.). När det rapporteras om kvinnor som begår allvarliga brott konstrueras de som sexuellt avvikande, och kan beskrivas som utanför normen, till exempel som lesbisk eller illegal (Jewkes, 2015, s. 136f.). Kvinnor som mördar tillsammans med män är mest problematisk för medier att undersöka och förstå, och därefter förmedla deras handlingar vidare till resten av samhället (Jewkes, 2015).

Jewkes (2015) skriver att flera kvinnor inte begår brott själva utan ofta tillsammans med sin manliga älskare eller med sin make men att de är svåra att förstå sig på. Dessa kvinnliga brottslingar får ingen sympati som offer eller som hämnare utan representeras snarare som en gåta. Kvinnor som tillsammans med män mördar är komplexa att förstå och ofta ifrågasatta. Kvinnor som begår brott beskrivs antingen som män, eller med manliga attribut. (Jewkes, 2015, s. 150ff.)

3.6.1 Sju beskrivningar av den kvinnliga mördaren

Elisabeth Gurian (2011) skriver om hur kvinnor som har begått mord porträtteras i journalistiken. Gurian skriver att brott som begås av kvinnor ofta utmanar synen på det som ses vara kvinnligt. Att män begår brott ses snarare som ett manligt beteende. Kvinnor som begår brott tilldelas därmed attribut som att vara annorlunda och onormal. Dessutom skriver Gurian att kvinnliga mördare ofta får stor plats i medier eftersom de avviker från det "normala", att det annars är männen som kopplas till brott. I en studie som Gurian (2011) gjort undersöker hon hur skildringen av kvinnliga brottslingar i medier porträtterar könsstereotyper när det gäller mord. Gurian har kommit fram till att kvinnliga mördare framställs på sju olika sätt:

Den onda kvinnan. Kvinnor som mördar beskrivs ofta som onda eller galna i medierna.

Den osynliga kvinnan. Kvinnor beskrivs ofta som "osynliga" i medier. Studier visar att kvinnor kan vara föremål för symboliskt tillintetgörande, där kvinnor jämfört med män behandlas mer fördömande, trivialiserande (vardagligt) eller med frånvaro.

Den kvinnliga biologin. Kvinnliga brottslingar framställs ofta som att de inte har någon kontroll över sina handlingar utan att deras handlingar är medfödda.

Den sexuellt avvikande kvinnan. Frågan om kön kommer ofta upp när kvinnor gjort en brottslig handling. Den kvinnliga brottslingen framställs ofta som manlig och icke feminin genom att vara aktiv och rationell istället för tvärtom eller på annat sätt vara annorlunda från normen.

Svarta änkan. Kvinnor som mördar är synliga som kvinnor i medier medan män som mördar framställs som just mördare och inte män. Kvinnor får också ofta mer könsbestämda beteckningar eller smeknamn utifrån de brott de har begått, exempelvis "svarta änkan". Kvinnor som mördar beskrivs genom sina handlingar, vilket ifrågasätter det som anses vara ett kvinnligt beteende.

Dödsängeln. Frasen “dödsängeln” används ofta till att beskriva sjuksköterskor som mördar sina patienter, till skillnad mot sjuksköterskor som utför sitt jobb som då istället kallas för änglar.

Den mentalt sjuka kvinnan. När människor begår skrämmande brott framställs de ofta som galna, alltså sjuka. Kvinnor som begår brottsliga handlingar tillskrivs attribut som psykiskt sjuk. Kvinnor som agerar utifrån avundsjuka eller ilska framställs ofta som att de vore helt galna men vanligen när en kvinna blir stämplad som psykiskt sjuk så blir de ofta bemötta med sympati (Gurian, 2011).

Gurians framställning för hur kvinnor som mördar representeras i medier är ett verktyg i vår studie. Däremot tillämpar vi inte alla sju olika framställningar i analysen, eftersom att alla inte går att applicera på vårt material.

3.7 Det idealiska offret och gärningsmannen

Simon Lindgren och Ragnar Lundström (2010) skriver att brottsoffer förekommer på olika sätt inom olika nyhetsområden. Offret kan aktualiseras som en konsekvens av att brottshändelsen beskrivs. Det aktualiseras även där brottshändelsen inte ges någon framträdande position, och i stället är det själva offret som har det största nyhetsvärdet jämfört med händelsen. Ett brottsoffer formas tydligt som en del av ett större socialt sammanhang, t.ex. genom att familj, anhöriga och vänner aktualiseras. Genom det kan bilden av det idealiska offret, som en “normal” person i en “normal” miljö, ges en tämligen oproblematiserad framställning. Ofta eftersträvas en ideal relation mellan offer och förövare i nyhetstexter, vilket är en bidragande faktor till bilden av offret (Lindgren & Lundström, 2010).

Med det idealiska offret menar Christie (2001) den person eller kategori av individer som lättast får fullständig och legitim status som offer när de drabbas av brott. Nils Christie tillskriver det idealiska offret olika egenskaper som att vara till exempel gammalt, sjukt eller väldigt ungt. Personen ägnar sig åt att göra något respektabelt och kan inte klandras för att vara på platsen som hen befinner sig (Christie, 2001, s. 47f.). Enligt Christie krävs det också en motpol till det idealiska offret - en idealisk gärningsman. De båda aktörerna behöver varandra. Desto mer idealiskt ett offer är desto mer idealisk blir gärningsmannen och vice versa. Christie menar att det krävs att

aktörerna är motsatser till varandra. Gärningsmän och offer som på något sätt flyter ihop med varandra är inte idealiska (Christie, 2001, s. 54f.).

Brune (2004) säger att hur personer representeras har sitt ursprung i ett psykoanalytiskt tänkande om identitetsutveckling. Det används bland annat till analyserandet av den ”androcentriska bilden av kvinnan”, vilket betyder att vår identitet syns först när den avgränsas i förhållande till någon annan. Genom att konstruera en person eller en grupp av människor som ”den andra” eller ”de andra”, går det att ta fasta på vad som skiljer ”dem” från ”oss”. ”Oss” eller ”vi” avser normen och styrs av våra referensramar. Till varje ”vi” uppstår en annan sida, ”de andra”, som står i kontrast till ”oss”. På så sätt kan kontrasten gärningspersonerna emellan, men även kontrasten mellan gärningspersoner och offer analyseras (Brune, 2004, s. 36).

Enligt Christie (2001) är gärningsmannen stor och ond. Hen är okänd och saknar relation till offret. Den idealiska gärningsmannen liknar inte offret utan kan, ur en moralisk synpunkt, ses som svart medan offret ses som vitt. Gärningsmannen är farlig, kommer långt bort ifrån och han upplevs knappt som en människa (Christie, 2001). Gärningsmän beskrivs inte bara som idealiska utan det finns även icke-idealiska gärningsmän och enligt Christie är de flesta gärningsmän icke-idealiska. I många fall känner offret gärningsmannen och står den intimt nära (Christie, 2001, s. 55). Vi hoppas att Christies forskning om idealiska offer och gärningsmän kommer att bidra med förståelse för hur de olika aktörerna representeras i tidningen.

3.8 Kvinnliga brottsegenskaper

Dominique Roe-Sepowitz (2007) undersökte individuella och familjära egenskaper hos 29 kvinnor som begått mord eller försök till mord. Syftet med studien var att bidra till den begränsade kunskapen om kvinnor som begått mord eller försök till mord. Data samlades in med hjälp av ett riskklassificeringsinstrument och samhälls-, utbildnings- och familjehistorier (Roe-Sepowitz, 2007). Studien undersökte tre faktorer hos 29 kvinnor som dömts för mord eller mordförsök, faktorerna var individuella, familjära samt brottsegenskaper. Även psykologiska, sociala och miljömässiga egenskaper hos kvinnorna undersöktes. Resultatet blev bland annat att kvinnor som begick mord eller mordförsök ofta hade en trasig barndom. Nästan hälften av kvinnorna levde endast med sin mamma, ett par kvinnor hade pappor som satt i fängelse, vissa hade föräldrar som

hade alkohol- eller drogproblem och några rapporterade att de inte hade någon som helst kontakt med en av sina föräldrar. Många av kvinnorna hade psykiska- eller andra hälsoproblem. Den vanligaste diagnosen var depression. I majoriteten av fallen kände kvinnan offret, som i de flesta fall antingen var en förälder eller annan familjemedlem. Även problem i skolan var relativt vanligt, mer än en tredjedel hade blivit utkastad eller avstängd från skolan (Roe-Sepowitz, 2007). Eftersom vi granskar kvinnliga mördare är Roe-Sepowitz undersökning relevant för vår studie.

4 Metod

I det här kapitlet redogör vi för vårt valda material som fungerar som empirisk grund i vår studie. Dessutom redogör vi för de metodkritiska aspekterna i vår studie samt etiska överväganden.

4.1 Kritisk diskursanalys

Utifrån studiens syfte och frågeställning valde vi att använda oss av kritisk diskursanalys som metod för undersökningen. Diskursanalyser handlar om sociala identiteter och sociala relationer. Kritisk diskursanalys gör en textanalys av språkanvändandet i sociala interaktioner. Diskursiva praktiker bidrar till att skapa och återge ojämlika maktförhållanden mellan sociala grupper, exempelvis mellan kvinnor och män (Winther Jørgensen & Phillips, 2000, s. 67ff.). “Kritisk diskursanalys är *kritisk* i den meningen att den ser det som sin uppgift att klarlägga den diskursiva praktikens roll i upprättandet av den sociala värld, inklusive de sociala relationer, som innebär ojämlika maktförhållanden. Syftet är att bidra till social förändring i riktning mot mer jämlika maktförhållanden i kommunikationsprocesserna och i samhället som helhet” (Winther Jørgensen & Phillips, 2000, s. 69).

Enligt Winther Jørgensen & Phillips (2000) är Norman Faircloughs angreppssätt den mest utvecklade metoden för forskning om kommunikation, kultur och samhälle och hans tredimensionella modell är en väl utvecklad modell. Vi valde därför att utgå från just denna i vår analys. Faircloughs tredimensionella diskursbegrepp skiljer på diskurs som text, som diskursiv praktik och som social praktik. Som text avses när olika texters grammatiska uppbyggnad jämförs. Dessutom analyseras vad som upplevs vara utpräglat och textens underförstådda budskap. Den diskursiva praktiken visar på hur texter produceras och distribueras samt hur de konsumeras (Bergström & Boréus, 2012). Den

diskursiva praktiken handlar om meningsskapande processer av produktion och reception. Det handlar om valet att framställa en händelse på ett visst sätt. Berglez och Olausson (2008) skriver att även mottagarna är viktiga i meningsskapandet. Eftersom betydelser inte är något givet utan något som är konstruerat och producerat finns det olika betydelser för ett och samma mediebudskap (Berglez & Olausson, 2008). Diskurs som social praktik visar på något bredare, både där relationerna mellan text och diskursiv praktik relateras till något yttre och större samt till icke diskursiva områden som olika ekonomiska förutsättningar. Faircloughs tredimensionella modell ger en övergripande bild av en kritisk diskursanalys, hur relationerna mellan sociala strukturer och diskurser undersöks (Bergström & Boréus, 2012). Vi valde att använda oss av kritisk diskursanalys eftersom vi ska undersöka framställningen av samt maktförhållanden mellan män och kvinnor i brottsjournalistiken.

4.2 Material och avgränsningar

Enligt Gripsrud (1992, s. 84f.) föredrar många läsare kvällstidningar framför dagstidningar eftersom deras innehåll ses som mer intressant och tilltalande i deras form och innehåll. Gripsrud (1992) skriver också att tabloidinnehållet mellan olika länder varierar mycket. I Sverige är innehållet mer sakligt i frågor om politik och kultur medan nyhets- och nöjesinnehållet mer liknar kvällspressen utomlands med bland annat mer sensationella brottsnyheter och mer avslöjande bilder. Enligt Gripsrud (1992) erbjuder kvällstidningar mediekonsumenter olika känslor så som kärlek, hat, glädje, sorg, lust och avsky. Sådana känslor delas av alla människor, oberoende av sociala positioner. Sex och död är två aspekter som skapar starka känslor hos medieanvändarna. När det gäller brott, som är vanligare i kvällstidningar, finns det oftast mer detaljer om brotten. Desto mer hemska detaljer från ett brott desto mer intressant blir det för en kvällstidning (Gripsrud 1992, s. 85ff.). Eftersom Aftonbladet är en av Sveriges största tidningar och en av Nordens största kvällstidningar valde vi den. Eftersom brott beskrivs oftare och med mer detaljer i kvällstidningar än i dagstidningar ansåg vi att den tidningen var mest relevant för vår studie.

Vi valde vårt empiriska material genom ett strategiskt urval. Trost (2010, s. 139) menar att genom att systematisera ett urval kan man få tag på det material man önskar att få tag på. Det kan också vara till hjälp för att få en mer variation i sitt empiriska material. Ett strategiskt urval var viktigt för oss för att hitta tydliga diskurser i texterna och få våra

frågeställningar besvarade. Vi valde att endast fokusera på nyhetstexter från de olika fallen och därmed utelämna krönikor, ledare och debatttexter. Vi ville inte blanda in skribenternas åsikter eller uppfattningar och valde därför endast nyhetstexter. Inledningsvis började vi att söka material med hjälp av databasen Retriever (Mediearkivet). Sökresultaten där var bristfälliga och vi fann det svårt att hitta sökord som gav lämpliga utslag. Därför valde vi istället att söka genom Aftonbladets egen sökmotor på www.aftonbladet.se. Sökningen påbörjades den 20 november 2017 med följande sökord: offrens namn, gärningsmannens namn, "Mord Kalmar", "Kalmar tingsrätt" och "Hagelgevär Kalmar". Beroende på sökord fick vi olika många träffar, mellan fyra och 24, där artiklarna var från 2014 och 2015. Den 21 november 2017 inleddes sökandet på artiklar om "Sommarstugemorden" i Arboga. Då användes sökord som "Arboga mord" (42 träffar från år 2016 och 53 träffar från år 2017) och "Sommarstugemorden". "Sommarstugemorden" som sökord gav endast träffar från år 2017, antagligen beroende på att Aftonbladet började benämna mordet för "Sommarstugemorden" vid den tidpunkten. Det resulterade i 13 träffar. Eftersom sökresultaten totalt sett blev många, valde vi att begränsa oss till texter som handlade om tiden från häktningen fram till domen i de olika fallen. Dessutom valde vi att specifikt leta efter artiklar som beskrev gärningpersonernas respektive offrens egenskaper samt relationerna mellan gärningspersonerna. Vilket material och hur mycket material man behöver använda i studien beror på flera faktorer, däribland forskningsfrågan, tiden och materialets tillgänglighet. Det viktigaste är att kunna förklara hur man har gått tillväga för att få sin forskningsfråga besvarad (Boréus, 2015, s.171ff.). Till slut föll valet på totalt 14 artiklar, sex från "Förlösamordet" samt åtta från "Sommarstugemorden" i Arboga. De analyserade artiklarna förtecknas i bilaga 1.

Fairclough har tre frågor till en text. Frågorna handlar om hur världen representeras, vilka identiteter som skapas för aktörerna i texten samt vilka relationer som sätts upp mellan dessa involverade aktörer (Fairclough, 1995, s. 5). Eftersom vi ska undersöka hur gärningspersonerna framställs samt vilka egenskaper som tillskrivs dem i Aftonbladet är Faircloughs frågemodell användbar som verktyg för vår studie. Med utgångspunkt i Faircloughs modell och våra frågeställningar valde vi följande analysfrågor till texten:

1. Vilka egenskaper tillskrivs gärningspersonerna i texten?
2. Vilka egenskaper tillskrivs offren i texten?
3. Hur får gärningspersonerna agera i texten?

4. Hur beskrivs relationen mellan kvinnliga och manliga gärningspersoner?
5. Vilka relationer konstrueras mellan gärningspersonerna och offren?

4.3 Metodkritik

Enligt Bergström & Boréus (2012) finns det både fördelar och nackdelar med kritisk diskursanalys. En diskursanalys kan vara svår eftersom den består av flertalet steg och därför är det viktigt att berätta hur man gjort i de olika delarna. Det gäller att tydligt visa hur man gått tillväga och hur man kommit fram till sina svar så att alla förstår. Eftersom kritisk diskursanalys bygger på forskarens tolkningar är det extra viktigt med tydlighet och överskådlighet (Bergström & Boréus, 2012, s. 403). Eftersom detta är ett stort problem har vi varit noggranna med att beskriva vårt tillvägagångssätt. Vi har även haft Bergströms och Boreus tankesätt om tydligheten och överskådligheten i åtanke under hela studiens gång.

Vi är medvetna om att vi endast har valt en tidning och kan därmed inte dra några generella slutsatser för hur svenska medier skriver om brott. Eftersom studiens analysomfång endast innefattar två olika mordfall, kan vi heller inte dra några generella slutsatser om hur Aftonbladet väljer att representera olika gärningspersoner och offer. Enligt Berglez (2010) är det viktigt att det finns en balans mellan teorin och språkanalysen och att fokus ligger på textens empiriska egenskaper. Forskningen får inte bli för teoridriven utan det är viktigt att man uppmärksammar och lyfter fram element som både bekräftar och dementerar det teorierna säger. Genom att endast plocka ut sina egna tolkningar förlorar studien sitt vetenskapliga syfte och sin status som objektiv forskning (Berglez, 2010, s. 285). För att förmedla en så objektiv forskning som möjligt har vi varit ytterst noggranna med att både kunna koppla textanalysen till teorierna men samtidigt också kunna hitta saker som motsäger teorierna.

4.4 Forskningsetik

Forskare har ett särskilt ansvar gentemot de människor som deltar i forskningen. En av de viktigaste etiska aspekterna är att man som forskare har ansvar mot alla som direkt och indirekt kan påverkas av forskningen och dess resultat. Personer som på något sätt deltar i forskningen ska behandlas med stor respekt och skyddas från skador och kränkningar (Gustafsson, Hemerén & Petterson, 2011). Som forskare ska du även bland

annat tala sanning om din forskning, öppet redovisa metoder och resultat samt inte stjäla forskningsresultat från andra samt vara rättvis i din bedömning av andras forskning. Gustafsson, Hemerén & Petterson (2011) skriver att "etik" syftar på en medveten, reflekterad och motiverad moral. Forskningsetik handlar om frågor om relationen mellan forskning och etik. Forskningsetiken omfattar frågor om etiska krav på forskaren och på forskarens inriktning samt genomförande (Gustafsson, Hemerén & Petterson, 2011, s. 15f.).

Eftersom vår studie endast baseras på innehållsanalyser av artiklar har vi inte fullt så många etiska ställningstaganden att ta hänsyn till som om vi hade gjort en observations- eller intervjustudie. I vår bakgrund valde vi att anonymisera gärningspersonerna och offren eftersom vi ansåg att deras namn inte tillförde något till just den delen. I själva analysen valde vi däremot inte att anonymisera de olika personerna eftersom deras namn redan hade avslöjats av Aftonbladet. Vi ville inte påverka representationen av personerna genom att ta bort namnen då vi anser att namnen har en stor betydelse för hur de olika personerna framställs i artiklarna.

4.5 Validitet och reliabilitet

Validitet, studiens giltighet, är en viktig faktor när det gäller forskning. För att vår studie ska bli trovärdig utgick vi från ett stort urval av nyhetstexter för att samla in representationer av gärningspersonerna samt offren och gett exempel som styrker det. Vi följde en tydlig struktur genom vårt arbete och varit tydliga med hur vi har gått tillväga. I metodkapitlet redogjorde vi för våra sökord samt varför en del texter valdes bort, detta för att det ska vara enkelt att kunna följa arbetets gång. Vi valde att utföra analyserna självständigt utan någon som helst påverkan av andras åsikter och sedan diskuterade vi resultatet tillsammans. Vi har alla en egen bakgrund som påverkar hur vi ser på och tolkar saker och ting och därför valde vi att utföra analyserna på egen hand och sedan diskutera våra enskilda resultat. Ingenting skrevs i studien utan att vi diskuterade innehållet och vår tolkning av representationen först, detta som ett sätt att öka studiens pålitlighet, reliabilitet. Vi var dessutom noggranna med att tydligt redogöra arbetets olika moment samt hur vi använde teorierna och den tidigare forskningen genom hela arbetet. Vi är dock medvetna om att antalet artiklar och valet av endast en tidning begränsar vårt resultat och inte kan ge oss några generella svar. Men samtidigt

vill vi se hur en specifik tidning representerar gärningspersoner och offer i specifika fall där det finns två gärningspersoner, en av varje kön.

5 Analys

I vår analysdel presenteras de diskursiva teman samt de egenskaper som vi har identifierat och tillskrivit de olika aktörerna i “Förlösamordet” samt “Sommarstugemorden” i tidningen Aftonbladet. I analysavsnittet förekommer ordet “gärningspersoner” ofta, som ett könsneutralt ord, där vi avser både den manliga och den kvinnliga brottslingen. Då vi skriver den “kvinnliga gärningsmannen” avser vi den kvinnliga förövaren och ordet “gärningsman” syftar på den manliga förövaren. Ibland förekommer också benämningen “den manliga gärningsmannen” som ett förtydligande som avser den manliga förövaren. Dessutom förekommer det flertalet citat, sagda av gärningspersonerna i texterna. Vi är väl medvetna om att personerna kan ha sagt det för att delvis avskriva sig skulden och framstå som mer oskyldig. Detta är en omständighet som vi haft i åtanke genom hela analysen.

Analysen innehåller olika diskursiva teman som är kopplade till följande aktörer i mordfallen: gärningspersonerna som par, den enskilda kvinnliga gärningsmannen, den enskilda manliga gärningsmannen samt offren. De presenteras i den angivna ordningen. Överst i varje delavsnitt av analysen står det vilken aktör det gäller, och därefter finns underrubriker som berättar vilket diskursivt tema som har identifierats.

Som avslutning finns en sammanfattning av analysen, som även innehåller en jämförelse av de två olika mordfallen. Vilka likheter och skillnader som har tillskrivits de olika aktörerna och vilka diskursiva teman som har identifierats i respektive fall.

5.1 Gärningspersonerna

Första aktören som vi redovisar i vår analys är gärningspersonerna tillsammans. Vi identifierar följande diskursiva teman: välplanerade, giriga och onda.

5.1.1 Välplanerade

Jewkes (2015) skriver att många kvinnor begår brott tillsammans med sina manliga älskare eller män. Att begå brott tillsammans tolkar vi som att handlingen är planerad och att tankeverksamhet ligger bakom utförandet av mordet. Vi identifierar ett

diskursivt tema i framställningen av gärningspersonerna tillsammans i par som välplanerade i sina handlingar. Det syns i exemplet nedan.

Enligt åtalet som lämnades in i november 2014 hade paret ingått en mordpakt. Tillsammans hade de planerat och utfört mordet för att komma åt lantbrukarens pengar, enligt åklagaren (Aftonbladet 2015-01-20, *Erkände mord för Missing People - nu kommer domen*).

Ordvalet "mordpakt" tolkar vi som att tidningen vill visa att det är två mördare och inte bara en. I följande utdrag kan också det diskursiva temat om välplanerade gärningspersoner identifieras. Så som vi tolkar det, erbjuder Aftonbladet läsarna en tanke om att kvinnan har planerat att maken ska dö för att hon ska få ut pengar från mannens livförsäkring.

Hon skulle vid mannens död få 2,5 miljoner kronor. När mannen avled i augusti 2015 gjorde kvinnan en skadeanmälan för att lösa ut livförsäkringen. (Aftonbladet 2016-09-14, *"Injicerade maken med en spruta gift"*)

Här är ytterligare ett exempel där det diskursiva temat för välplanerade gärningspersoner framställs. Aftonbladet erbjuder en bild av gärningspersonerna, till läsarna, som organiserade och att det har tänkt ut hur de ska komma undan med mordet, och därigenom röja undan eventuella bevismaterial.

Bland annat ska de eldat upp 63-åringens pass och slängt hans mobiltelefon i en gödselbrunn. Därefter ska de tapetserat om och bytt mattan i rummet där mordet skedde (Aftonbladet 2015-01-20, *Erkände mord för Missing People - nu kommer domen*).

Även följande utdrag tolkar vi som att tidningen erbjuder läsarna en tanke om att paret under en längre tid har planerat att döda den äldre mannen och hur de ska komma undan med brottet.

Dessutom avslöjade han enligt Missing people-kvinnan att de redan tidigare tänkt döda 63-åringen tillsammans: De skulle ha försökt få det se ut som en olycka vid en skogsmaskin, men den nu misstänkta kvinnan ska

inte ha kunnat genomföra planen (Aftonbladet 2014-07-26, *Erkände mordet för Missing people-kvinna*).

Aftonbladet erbjuder också läsarna en bild av att gärningspersonerna uppfattas som listiga. De uppfattas ha tänkt igenom vad de ska göra med den döda kroppen och andra typer av bevismaterial. Vi tolkar det som att den manliga förövaren också här presenteras som välplanerad och att mordet därmed inte är en impulshandling.

– Dagen innan mordet hade han grävt ett hål med en hjullastare och efter mordet puttade han ner honom där och grävde igen.

Hylsan från hagelgeväret hade mannen slängt i en bäck och passet hade de eldat upp. Sedan ska de ha ägnat dagen åt att städa upp och få det att se ut som mannen försvunnit självmant (Aftonbladet 2014-07-26, *Erkände mordet för Missing people-kvinna*).

5.1.2 Giriga

Jewkes (2015) skriver att många kvinnor begår brott tillsammans med sina manliga älskare eller makar. I följande citat från texten framställs paret, kvinnan med sin manliga partner, som att de är ute efter offrets förmögenhet. Läsarna erbjuds en bild av att paret gemensamt har tagit beslutet att mörda lantbrukaren på grund av pengarna.

Tillsammans hade de planerat och utfört mordet för att komma åt lantbrukarens pengar, enligt åklagaren (Aftonbladet 2015-01-20, *Erkände mord för Missing People - nu kommer domen*).

Vår tolkning är att Aftonbladet framställer den kvinnliga gärningsmannen som pengagalen. Enligt vår tolkning erbjuder tidningen en bild av kvinnan där hon faktiskt uppfattas som kapabel till att begå ett sådant brott för pengarnas skull.

Hon att hon tror att 26-åringen skulle "vara kapabel att skada" 63-åringen för att "komma över förmögenheten" (Aftonbladet 2014-11-08, *Polisens teori: Kärlek knäckte deras mordpakt*).

Genomgående i Aftonbladet beskrivs gärningspersonerna som att de uppfattas vara ute efter offrens pengar. Den tolkningen ser vi som en girighetsdiskurs som går att tillskriva gärningspersonerna. Den kvinnliga gärningsmannen uppfattas även som välbärgad genom sina egentjänade pengar, samtidigt som hon ständigt behöver ekonomisk hjälp av sina föräldrar. Båda tolkar vi som tecken på att hon är pengagalen, vilket lyder under girighetsdiskursen.

Trots den påstådda förmögenheten kvinnan ska ha gjort genom sin egen rörelse ska hon enligt ytterligare en källa ha fått mycket ekonomisk hjälp av sina föräldrar genom åren (Aftonbladet 2016-08-18, *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*).

I följande utdrag från texten framställs gärningspersonerna som par som att de är ute efter offrets pengar, alltså giriga. Vår tolkning är att bilden som tidningen förmedlar gör att gärningspersonerna uppfattas som att de inte bryr sig om familjen utan snarare om pengarna som familjemedlemmarna har.

63-åringen var enligt åklagaren god för 50-60 miljoner, pengar som paret varit ute efter (Aftonbladet 2015-01-20, *Paret döms för mord på Göran, 63*).

5.1.3 Onda

Den idealiska gärningsmannen beskrivs enligt Christie (2001) som stor och ond. Den idealiska gärningsmannen är också okänd och saknar relation till offret. Som motsats finns den icke-idealiska gärningsmannen som känner offret och står det intimt nära. I vårt material är gärningspersonerna både idealiska och icke-idealiska gärningsmän. Gärningspersonerna framställs som onda, samtidigt som de har en nära relation till offren.

För Therese Tang berättade 23-åringen om hur han klivit in i 63-åringens sovrum med ett hagelgevär och på uppmaning av sin flickvän skjutit honom i huvudet (Aftonbladet 2015-01-20, *Erkände mord för Missing People - nu kommer domen*).

Enligt Kordon och Wetterqvist (2010) beskrivs kvinnliga mördare ofta som onda. Tolkningen om att kvinnan uppfattas vara kapabel till att begå ett så ondskefullt brott som ett mord kopplar vi till det här.

Enligt de anhöriga hade den 41-åriga kvinnan hotat döda sin make tidigare och han var rädd för henne, berättade han för dem vid flera tillfällen.
– Han sa att hon en dag pekade på ett träd på deras gemensamma tomt och sa: I det där trädet ska jag hänga dig, säger en anhörig som hade regelbunden och tät kontakt med den nu avlidne mannen (Aftonbladet 2016-09-14, *”Injicerade maken med en spruta gift”*).

Enligt Christie (2001) blir en gärningsman mer idealisk desto mer idealiskt ett offer är. Det krävs att aktörerna är varandras motsatser. I citatet ovan uppfattas mannen, offret, enligt vår tolkning som rädd för sin fru. I motsats uppfattas kvinnan enligt oss som ond och hotfull. Att hon har hotat att döda mannen, tolkar vi som att läsarna erbjuds en bild av en ondskefull och elak människa. En ond och elak kvinnlig mördare går även att koppla till Elisabeth Gurians (2011) studie om framställningen av den onda kvinnan i medier.

5.2 Den kvinnliga gärningsmannen

De diskursiva teman vi identifierar för den enskilda, kvinnliga gärningsmannen är att hon framställs som manipulerande, som mamma i relation till mördarrollen samt att hon beskrivs efter utseende och känslor.

5.2.1 Manipulerande

Enligt Jewkes (2015) kan kvinnor som mördar tillsammans med män vara komplexa att förstå. I citatet nedan erbjuder Aftonbladet en framställning av den kvinnliga mördaren som kall och manipulativ. Dessa egenskaper tolkar vi som att de kan bidra till att det är svårt att förstå hur hon reagerar i olika situationer och varför hon reagerar på ett visst sätt.

– Hon är väldigt manipulativ. Jag har alltid känt att hon är en person man bör passa sig för, säger han till Aftonbladet.
En annan tidigare bekant till henne använder också orden ”kall och manipulativ”.

– Det är en hård person, säger hon (Aftonbladet 2016-08-16, *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*).

En manipuleringsdiskurs genomsyrar både exemplet ovan och de följande exemplen, enligt vår tolkning. Aftonbladet erbjuder en bild av den kvinnliga gärningsmannen som manipulerande, där hon enligt vår tolkning har försökt och lyckats få gärningsmannen att göra saker som hon vill. Det kan även kopplas ihop med det Kaspersson (2003) skriver om, att den kriminella kvinnan kan stämplas som onormal. Att styra en person dit man själv vill tolkar vi som manipulerande och onormalt, något annorlunda. Även att kvinnan ville att mannen “skulle bryta kontakten med alla”, som följande citat innehåller, tolkar vi som något onormalt och som ett onormalt beteende från kvinnans sida.

– [...] Hon ville att han skulle bryta kontakten med alla, hon var väldigt manipulerande och fick honom dit hon ville, säger en anhörig (Aftonbladet 2016-11-14, *”Injicerade maken med en spruta gift”*).

Enligt utdraget nedan erbjuds läsarna en tydlig beskrivning av den kvinnliga gärningsmannen, där hon ses som manipulerande och onormal. Enligt vår tolkning är egenskaperna som nämns en tydlig representation för den kvinnliga gärningsmannens utstickande personlighetsdrag. Dessa kan ses som onormala, enligt vår tolkning, vilket ingår i vår tolkning av en manipuleringsdiskurs.

Kall, manipulativ och impulsstyrd – det är ord som återkommer i beskrivningen av den 41-åriga kvinna som nu misstänks för mord och mordförsök på sina föräldrar.

En gammal vän berättar att hon en gång frågat honom om han kunde misshandla en man för pengar.

– Jag trodde det var ett skämt, säger vännen till Aftonbladet (Aftonbladet 2016-08-16, *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*).

Gurian (2011) skriver att kvinnor som begår brott ofta framställs på ett visst sätt i medier, t.ex. som den svarta änkan. Kvinnan som svarta änkan betyder att en kvinnlig mördare beskrivs med ett smeknamn utifrån det brott hon har begått. Flera personer har

beskrivit henne som manipulativ, vilket vi tolkar som en del av egenskaperna till kvinnan som svarta änkan. Att Aftonbladet väljer att framställa den kvinnliga gärningsmannen som manipulerande tolkar vi som en särskild beskrivning för henne och som hör ihop med det brott hon har begått. Även i detta utdrag erbjuder Aftonbladet en manipulerande bild av hur kvinnan upplevs.

En man som känt och umgåtts med henne regelbundet fram tills i början av sommaren berättar varför han sa upp bekantskapen.

– När jag först träffade henne var hon väldigt trevlig och charmig men det kunde snabbt förändras. Hon kunde plötsligt bli väldigt obehaglig, säger han (Aftonbladet 2016-08-16, *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*).

Att kvinnan först varit ”väldigt trevlig och charmig” och sedan ”plötsligt bli väldigt obehaglig” är beskrivningar som vi kopplar till att hon uppfattas som manipulerande i sitt sätt att vara gentemot den andra personen. Det beteendet kopplar vi till det Gurian (2011) skriver om den mentalt sjuka kvinna, att kvinnor som begår skrämmande brott ofta framställs som galna och därmed sjuka. Vi tolkar det som att kvinnan upplevs påverka människorna runt omkring henne, och som sedan inverkar på hennes bekantskapskrets.

Manipuleringsdiskursen genomsyrar även tidningens konstruktion av den kvinnliga mördaren i rollen som mamma. I utdragen nedan erbjuds läsarna en bild av kvinnan, enligt vår tolkning, som uppmanande på ett manipulativt sätt där hon vill att sonen ska skada styvpappan. Det tolkar vi som att hon själv uppfattas som att hon inte vill utföra handlingen och i stället lägger över ansvaret på någon annan, i det här fallet hennes barn.

Vid en flytt 2014 ska den 42-åriga kvinnan ha bett sin son att släppa en tresitsig manchestersoffa i huvudet på sin styvfar.

Enligt förundersökningen skulle möbeln – som beskrivs som tung – flyttas nerför en trappa och då skulle sonen begå gärningen (Aftonbladet 2017-05-08, *Åklagaren: Försökte få sonen att döda styvfar – med soffan*).

Enligt Kaspersson (2003) beskrivs våldsamma kvinnor ofta som onormala. Att slå ihjäl någon, vilket är en våldsam handling, uppfattar vi som något onormalt. Även här, enligt vår tolkning, erbjuds läsarna en uppfattning av en manipulerande kvinna där hon försöker få dottern att göra något som hon har bestämt.

Samtidigt misstänks hon också ha bett sin dotter om hjälp med att hitta någon som kan döda maken. Men enligt förundersökningen ska dottern inte ha lytt sin mammas uppmaning.

Då ska 42-åringen i stället ha bett dottern att tillsammans med henne slå ihjäl mannen ute vid familjens sommarstuga. Enligt dotterns vittnesmål sa mamman att de skulle försöka skylla det på ”narkomaner” (Aftonbladet 2017-05-08, *Åklagaren: Försökte få sonen att döda styvfar – med soffan*).

5.2.2 Mamman som mördar

Enligt Lander (2003) beskrivs kvinnor som begår brott som dåliga och avviker från föreställningen om hur en kvinna bör vara. Om kvinnan även är mamma ställs detta i motsats till att hon är brottsling eftersom de beskrivningarna traditionellt sett inte går ihop (Kordon & Wetterqvist, 2010).

Den 41-åriga flerbarnsmamman greps i går på Arlanda skäligen misstänkt för mord på sin far och mordförsök på sin mor (Aftonbladet 2016-08-16, *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*).

Genomgående i materialet beskrivs den kvinnliga gärningsmannen i relation till hennes roll som mamma. Vår tolkning är att ord som “flerbarnsmamman” och “den 42-åriga mamman” i samband med hennes roll som mördare, erbjuder läsarna en bild av en kvinna som avviker från det som en kvinna och mamma bör vara. Vi tolkar det som att Aftonbladet representerar den kvinnliga gärningsmannen som något mammor inte är, i stället är hon något annorlunda.

Den före detta vännen uppger för Aftonbladet att han själv är rädd för flerbarnsmamman och han betvivlar inte att hon skulle kunna vara kapabel till mord (Aftonbladet 2016-08-16, *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*).

Jewkes (2015) skriver att kvinnor som begår allvarliga brott ofta bryter mot två lagar, brottslagen och naturens lag. Enligt oss blir det extra tydligt att kvinnan bryter mot dessa lagar när hon framställs som både mamma och mördare, två motpoler enligt vår tolkning. Enligt vår tolkning kopplas rollen som mamma också till ett omhändertagande och en stor kärlek till sina barn, vilket tidningen framställer helt tvärtom när de ställer mördaren och mamman i relation till varandra.

På grund av uppmaningarna till barnen är den 42-åriga mamman nu åtalad för två fall av stämpling till mord på sin make (*Åklagaren: Försökte få sonen att döda styvfar – med soffå*).

Gurian (2011) skriver att brott som begås av kvinnor ofta utmanar synen på det som ses som kvinnligt. Att beskriva kvinnan som mamma i samma mening som “åtalad för stämpling till mord på sin make” förstärker bilden av att det kvinnan har gjort uppfattas som onormalt. Vi har identifierat diskursen mamma som mördar just eftersom kvinnan ofta beskrivs utifrån dessa två ytterligheter. Mannen däremot beskrivs med exempelvis “18-åringen”, “hennes 18-årige sambo”, “mannen i 25-årsåldern” och “den misstänkte mannen”, attribut som inte gestaltar gärningsmannen på något speciellt vis mer än hans ålder. Mamman som mördare uppfattas som något mer exceptionellt medan den manliga gärningspersonen försvinner som en i mängden.

5.2.3 Känslor och utseende

Enligt Kordon och Wetterqvist (2010) väljer medier ofta att kommentera kvinnors känslor, utseende och kroppar. I flera utdrag i texten har vi identifierat ett diskursivt tema där den kvinnliga gärningsmannens känslor beskrivs och att det är synd om henne.

Och på den 18:e dagen bröt den 42-åriga kvinnan, som står åtalad för att ha mördat sin tidigare make och sin pappa och för att ha försökt döda sin mamma, till slut ihop (Aftonbladet 2017-06-21, *Arbogakvinnan ska ha erkänt – på hemlig bandinspelning*).

Här erbjuder tidningen en bild av kvinnan där de anspelar på hennes känslor, vilket uppfattas som att kvinnan inte längre orkar hålla upp en hård fasad. Att

kvinnan till slut bryter ihop tolkar vi som att hon gestaltas som att det är synd om henne trots att det är hon som har mördat någon. I följande utdrag erbjuds läsarna en tanke om att kvinnan brister i gråt på grund av att hon är i en pressad situation, vilket också anspelar på hennes känslor.

Och frågorna – eller den långa pressen – får 42-åringen att brista i gråt i rättssalen.

När åklagaren, Jessica Wenna, pressar henne på hur hon tror att hennes barn och hennes mamma och syster mår i dag, kan hon inte hålla sig längre.

– Dåligt, säger 42-åringen.

– Hur tror du jag mår? kontrar hon sedan.

Först snörvlar hon högljutt – sedan gråter hon öppet.

Hon är så upprörd att hon har svårt att få fram orden.

– Det är ingen som tänker på hur jag mår. Jag har blivit avklippt från hela min familj, med min sorg. Ingen har lyssnat på mig.

– Att min egen mamma tror att det är jag som ligger bakom, hur tror ni att det känns? (Aftonbladet 2017-06-21, *Arbogakvinnan ska ha erkänt – på hemlig bandinspelning*).

Samtidigt framställer Aftonbladet kvinnan som att det är synd om henne då hon har skilts från sin familj på grund av vad hon har gjort, enligt vår tolkning. Den tolkningen ser vi också som en del i den känslösamma diskursen som identifieras hos den kvinnliga gärningsmannen.

När rättens ordförande meddelade beslutet tittade kvinnan mot honom och kunde med bekymmersam min konstatera att hon blir häktad i minst två veckor om inte beslutet överklagas (Aftonbladet 2014-06-24, *Kvinna häktad efter mordet i Kalmar*).

Citatet ovan beskriver kvinnans ansiktsuttryck, vilket anspelar på hennes känslor, enligt vår tolkning. Ordvalen ”bekymmersam min” förstärker bilden av att kvinnan gestaltas som känslös. Aftonbladet kommenterar även den kvinnliga gärningsmannens kläder och hennes kroppsspråk, vilket går att koppla ihop med Kordon och Wetterqvists (2010) teori om att kvinnors utseende och känslor ofta kommenteras i medier.

Den misstänkta var klädd i svarta kläder, grå huvtröja i handen och utan skor men med vita strumpor på fötterna. Hon kastade en blick mot åklagaren under hans anförande men hade ögonen mestadels fästa på bänken framför sig (Aftonbladet 2014-06-24, *Kvinna häktad efter mordet i Kalmar*).

5.3 Gärningsmannen

Vi identifierar följande diskursiva teman för den manliga gärningsmannen: avvikande och underlägsen.

5.3.1 Avvikande

Den manliga gärningsmannen uppfattas genomgående i materialet som en annorlunda person som avviker från det normala, enligt vår tolkning. Det kopplar vi till en avvikandediskurs.

– Från att ha pratat med ånger och mått dåligt börjar han skryta. Han berättar hur de suttit hemma och hånskrattat åt polisen som inte hittat något och ser brottet som en trofé (Aftonbladet 2014-07-26, *Erkände mordet för Missing people-kvinna*).

Aftonbladet erbjuder läsarna en uppfattning om gärningsmannen som minst sagt annorlunda och inte vid sina sinnens fulla bruk. Enligt citatet är gärningspersonerna nöjda över att polisen inte har hittat något och att de ser brottet som en seger. Vår tolkning är att representationen av dessa två personer är utstickande och som Brune (2004) skriver, inte är som “vi” utan snarare som “de”. Gärningspersonerna sticker ut från det normala och därför betraktas som “de andra”. Att gärningsmannen har berättat hur de suttit och hånskrattat åt polisen tolkar vi som ett avvikande beteende.

– Det är något som inte står helt rätt till med honom, men ingen skulle ha vågat tro att det gått så här långt. Om det som påstås är sant är det ju det sämsta scenariot, säger en boende i byn som vill vara anonym (Aftonbladet 2015-06-23, *Kan ha mördats efter en familjefejd*).

Citatet ovan där en boende i byn beskriver gärningsmannen erbjuder också läsarna en bild av en annorlunda person. Utdraget ”något står inte helt rätt till med honom” tolkar vi som att gärningsmannen uppfattas som märklig och avvikande.

– Han var väldigt speciell. Han hittade på saker, ville ibland framställa sig som mer än andra. Ljög lätt, om allt möjligt. Men han var också väldigt trevlig. Det var mer vissa dagar som han betedde sig lite konstigt. Han var lite egen. Inte aggressiv eller så, men han gick inte ihop med alla (Aftonbladet 2015-06-23, *Kan ha mördats efter en familjefejd*).

Han uppfattas hitta på saker och bete sig konstigt. Vår tolkning är att han gestaltas som en svår person att umgås med och som annorlunda.

5.3.2 Underlägsen

Pettersson (2003) skriver att en manlig gärningsman ofta förknippas med adjektiven överordnad, aktiv, stark och rationell, medan en kvinna däremot kan beskrivas med det motsatta som underordnad, passiv och irrationell. I texterna har vi identifierat en diskurs där gärningspersonerna har olika positioner i förhållande till varandra, vilket går att identifiera i samband med de olika beskrivningarna av dem.

Vår tolkning är att gärningsmannen många gånger framställs som underordnad gentemot sin flickvän, vilket tyder på en positionsdiskurs.

– Jag sa att jag inte litade på henne och att jag inte visste om hon skulle svika mig, säger mannen som förklaring (Aftonbladet 2017-06-21, *Arbogakvinnan ska ha erkänt – på hemlig bandinspelning*).

Enligt vår tolkning uppfattas gärningsmannen som underordnad och upplevs ha en lägre status i förhållandet gentemot kvinnan. Aftonbladet erbjuder läsarna en bild av att gärningsmannen inte litar på den kvinnliga gärningsmannen, vilket vi tolkar som att det är kvinnan som har övertaget och upplevs som överordnad mannen. Att mannen upplevs vara osäker och rädd för att kvinnan ska svika honom tolkar vi som att han själv känner sig underlägsen henne. Det förstärker uppfattningen om att kvinnan är överordnad mannen.

Vår tolkning är också att åldern, som ofta kommenteras i Aftonbladet är ett sätt att framställa mannen som mer underlägsen. Gärningsmannens ålder beskrivs

ofta i förhållande till den kvinnliga gärningsmannens ålder, exempelvis “41-åriga dotter och en 18-årig man”. Vår tolkning är att, genom att framhålla åldern och framförallt åldersskillnaden mellan gärningspersonerna, gestaltas gärningsmannen som mer underlägsen och kvinnan som mer överlägsen.

Den 13 december 2015 sökte Mohammad Rajabi asyl i Sverige och kort därefter flyttade han till stödboendet som Johanna Möller drev i Arboga (Aftonbladet 2017-08-03, *Rättsmedicinalverket kan inte fastslå Rajabis exakta ålder*).

Citatet ovan tolkar vi som att gärningsmannen framställs inte bara som underlägsen den kvinnliga gärningsmannen, utan också underlägsen samhället. Som asylsökande tolkar vi mannen som mer utsatt i samhället än kvinnan. Vår tolkning är också att både citatet ovan och nedan bildar en uppfattning om att den kvinnliga gärningsmannen kontrollerar och utnyttjar flyktingbarnen. På så vis framställs de unga pojkarna som styrda av kvinnan, alltså underlägsna henne.

Till sin hjälp ska hon ha haft den nu gripne 18-åringen och en annan man. Männerna ska ha fått betalt för att utföra tjänster, enligt vännen. Båda två utreds av polisen för en misshandel av de flyktingbarn som enligt en nu nedlagd anmälan ska ha utnyttjats sexuellt av flerbarnsmamman (Aftonbladet 2016-08-18, *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*).

Detta är en bild som enligt vår tolkning motsäger Petterssons (2003) teori om att mannen ofta beskrivs som överordnad och kvinnan som underordnad. I stället tolkar vi det som att det är kvinnan som dominerar och de unga männen endast är underlägsna.

5.4 Offren

För offren identifierar vi tre olika diskursiva teman. De gestaltas som omtänksamma och trevliga, gamla och hjälplösa samt som rädda.

5.4.1 Omtänksamma och trevliga

Enligt Roe-Sepowitz (2007) studie om kvinnliga brottsegenskaper framkommer det att offren i dessa fall många gånger känner den kvinnliga gärningspersonen. Offren är ofta en förälder eller en annan familjemedlem, vilket framställs genomgående i texten.

Något som ofta förekommer i karaktärsdragen när det gäller offren i texterna är att de uppfattas som omtänksamma och trevliga människor. Enligt Christie (2001) beskrivs det idealiska offret ofta som vitt medan gärningsmannen beskrivs som svart.

– [...] Jag har mött dem, de är fina människor, och hon (41-åriga kvinnan) var alltid på god fot med dem när de gav henne pengar. Men varje gång de stängde plånboken var de inte vatten värda för henne (Aftonbladet 2016-09-14, *"Injicerade maken med en spruta gift"*).

I citatet ovan erbjuder tidningen läsarna en bild av föräldrarna, offren, som omtänksamma och trevliga människor. Vår tolkning är att föräldrarna uppfattas som uppoffrande och vänliga mot sin dotter, föräldrar som skulle göra vad som helst för sitt barn. Enligt vår tolkning framställer Aftonbladet den kvinnliga gärningsmannen som en motpol till sina föräldrarna. Hon gestaltas som otacksam och uppfattas inte bry sig om dem. Hon representeras som svart medan föräldrarna representeras som vita, alltså onda och goda. Christie (2001) skriver att offret i många fall känner gärningsmannen och står den intimt nära, vilket enligt oss också blir tydligt i föregående utdrag från texten.

Trots den påstådda förmögenheten kvinnan ska ha gjort genom sin egen rörelse ska hon enligt ytterligare en källa ha fått mycket ekonomisk hjälp av sina föräldrar genom åren (Aftonbladet 2016-08-18, *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*).

Även i det här citatet konstrueras föräldrarna, enligt vår tolkning, som omtänksamma och trevliga. Läsarna erbjuds en bild av två förmögna föräldrar som gärna hjälper sin dotter ekonomiskt vid behov. Att den kvinnliga gärningsmannen återkommande ska ha fått ekonomiskt stöd av sina föräldrar tolkar vi som att de uppfattas vara två givmilda föräldrar som är en del av deras vänlighet.

Framför allt hennes nu mördade far, som var god för flera miljoner, ska ha hjälpt henne ekonomiskt (Aftonbladet 2016-08-18, *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*).

Vi tolkar det som att Aftonbladet erbjuder en bild av föräldrarna som generösa och omhändertagande. Främst pappan gestaltas som att han alltid ställer upp för dottern när hon behöver det. Han framställs som godhjärtad och beskyddande, något som vi tolkar som en typiskt bra förälder. Vi har genomgående i texten identifierat ett diskursivt tema där alla offren, i dessa fall även föräldrarna, representeras som omtänksamma och givmilda.

Den 63-årige företagaren beskrivs av en i byn som ”en reko och redig person som verkade trevlig och sympatisk” (Aftonbladet 2015-06-23, *Kan ha mördats efter en familjefejd*).

I citatet tolkar vi det som att offret uppfattas vara en trevlig person. Enligt Christie (2001) kan bilden av ett idealt offer formars genom att familj, anhöriga och vänner uttalar sig om personen. I det här fallet erbjuder tidningen läsaren, enligt vår tolkning, en “normal” person på platsen där han bor. Tidningen erbjuder även läsaren en bild av offret som omtyckt och trevlig mot folk i byn.

5.4.2 Gamla och hjälplösa

Nils Christie (2001) skriver att det idealiska offret är en gammal, sjuk eller ung person. I materialet framhålls offrets ålder genomgående, vilket enligt vår tolkning erbjuder läsarna en bild av offret som gammalt och svagt.

Den 63-årige lantbrukaren försvann spårlöst från sitt hem i Förlösa utanför Kalmar i augusti 2012 (Aftonbladet 2015-01-20, *Erkände mord för Missing People - nu kommer domen*).

Vår tolkning av mannen utifrån det här citatet är att han uppfattas som en äldre man, eftersom man kommenterar hans ålder. Det tolkar vi som ett tecken på en svagare individ, då åldern 63 är en relativt gammal ålder. Att tidningen väljer att skriva ut

offrets ålder tolkar vi som en del i att offret ska verka vara ännu svagare, jämfört med om det skulle ha varit en yngre man.

Göran Lundblad hade skjutits i huvudet med ett hagelgevär. Dådet skedde när han låg och sov hemma i sin bostad i Norra Förlösa utanför Kalmar hösten 2012 (Aftonbladet 2015-01-20, *Paret döms för mord på Göran*, 63).

Enligt Christie (2001) har det idealiska offret en anledning att befinna sig på platsen och kan alltså inte klandras för detta. Det idealiska offret ägnar sig dessutom åt en syssla som anses vara respektabel. Att offret ligger och sover i sitt hem under attacken kopplar vi till den beskrivningen av det idealiska offret enligt Christie. Mannen, offret, kan inte klandras för att ligga och sova i sin bostad. Men mannen uppfattas även som försvarslös då han överrumplas i sömnen. Offret gestaltas som en man vilken det är synd om och som inte har en chans att försvara sig.

Mamman, som även den 18:e dagen sitter i rättssalen och lyssnar tillsammans med 42-åringens syster.

Två av alla de familjemedlemmar som har fått sina liv slagna i spillror (Aftonbladet 2017-06-21, *Arbogakvinnan ska ha erkänt - på hemlig bandinspelning*).

Tidningen erbjuder, enligt vår tolkning, en bild av två trasiga och krossade människor som har upplevt något otroligt tragiskt. Aftonbladet framställer personerna, enligt vår tolkning, så att läsarna ska kunna känna deras sorg och på något sätt känna en gemensam lidelse. Vår tolkning är att offret ofta beskrivs som hjälplöst och svagt jämfört med gärningspersonen. Åldern samt att offren inte kan klandras varken för platsen de befinner sig på eller sysslan de utför går att koppla ihop med Christies (2001) idealiska offer.

5.4.3 Det rädda offret

Genomgående i materialet framställs offret, maken till den kvinnliga gärningsmannen, som rädd för sin fru. Vi har därmed identifierat det diskursiva temat rädsla hos offret.

Enligt de anhöriga hade den 41-åriga kvinnan hotat döda sin make tidigare och han var rädd för henne, berättade han för dem vid flera tillfällen.

– Han sa att hon en dag pekade på ett träd på deras gemensamma tomt och sa: I det där trädet ska jag hänga dig, säger en anhörig som hade regelbunden och tät kontakt med den nu avlidne mannen (Aftonbladet 2016-09-14, *"Injicerade maken med en spruta gift"*).

Mannen konstrueras i citatet ovan som rädd och bekymrad. Att han pratat med sina anhöriga om hoten tyder, enligt vår tolkning, på att han tagit hoten på allvar och att han har något att oroa sig för. Representationen av mannens, offrets, rädsla sätts ofta i relation till den kvinnliga gärningsmannens hotfulla beteende. Det ger, enligt vår tolkning, ett erbjudande till läsarna att uppfatta offret som rädd för den hotfulla kvinnliga gärningsmannen. Vår tolkning är att adjektiven rädsla och hot blir två ytterligheter hos aktörerna som tidningen erbjuder läsarna.

Han hade under juni 2014 anmält henne för olaga hot efter att hon ska ha sagt att "jag känner folk som skulle kunna hänga dig i ett träd" (Aftonbladet 2017-05-11, *Arbogakvinnan hörs om makens död*).

Här gestaltas mannen, enligt vår tolkning, som att han själv har blivit medveten om att kvinnan är farlig och att han borde vara rädd för henne. Att han själv har anmält henne tolkar vi som ett rop på hjälp, ett bevis på rädsla från offrets sida.

5.5 Likheter och skillnader mellan fallen

De två brottshändelserna påminner om varandra, men det finns även flera skillnader framför allt i framställningen av de olika aktörerna. Gemensamt för båda fallen är att gärningspersonerna beskrivs som välplanerade, giriga och onda. I "Förlösamordet" framställs gärningspersonerna som att de har planerat och förberett mordet, medan det i "Sommarstugemorden" är den kvinnliga gärningsmannen som ensam framställs som planerande. Till exempel beskrivs den kvinnliga gärningsmannen som att hon har tänkt ut att kunna få ut pengar från hennes makes livförsäkring. I Förlösamordet är det däremot själva mordhandlingen som uppfattas som välplanerad, genom att gärningspersonerna före mordet till exempel har grävt en grop för den döda kroppen. Samtliga gärningspersoner representeras som giriga då de mördar för att få tag i pengar. Offren i båda fallen beskrivs som förmögna personer och vi tolkar det som att gärningspersonerna mördar dem på grund av den ekonomiska vinningen.

Gärningspersonerna i de båda fallen beskrivs också som onda genom deras kallblodiga handlingar och hotfulla beteende gentemot offren.

När det gäller den kvinnliga gärningsmannen i “Sommarstugemorden” i Arboga beskrivs hon som manipulerande och som mördare i relation till sin roll som mamma. Kvinnan framställs som att hon försöker få andra att utföra olika brott som hon själv inte vill begå. Hon framställs även som manipulativ enligt beskrivningar från personer i hennes omgivning. Att den kvinnliga mördaren framställs i relation till sin roll som mamma tolkar vi som något avvikande i föreställningen om hur en mamma bör vara. Genom ord som “flerbarnsmamman” och “den 42-åriga mamman” erbjuds läsarna två ytterligheter av samma kvinna. I Förlösamordet beskrivs den kvinnliga gärningsmannen som mer passiv i förhållande till mannen. De kvinnliga attributen utelämnas och hennes handlingar beskrivs endast i kombination till mannens handlingar.

I båda fallen beskrivs de kvinnliga gärningsmännen efter utseende och känslor, något som inte sker i beskrivningarna av de manliga gärningsmännen. Gärningsmannen i “Förlösamordet” beskrivs enligt en avvikandediskurs där han framställs som annorlunda och avvikande i förhållande till sin omgivning. Den manliga gärningsmannen i “Sommarstugemorden” framställs som underlägsen gentemot den kvinnliga gärningsmannen. Ålderskillnaden mellan mannen och kvinnan är ett genomgående tema, och han litar inte heller på kvinnan, vilket vi kopplar till att mannen är underlägsen kvinnan.

I de båda fallen beskrivs offren som hjälplösa och gamla. Offren låg och sov när de attackerades. Genom den beskrivningen tolkar vi det som att de upplevs som hjälplösa och försvarslösa. Dessutom nämns också offrens åldrar genomgående vilket vi tolkar som ett sätt att förmedla en bild av offren som gamla. I båda fallen beskrivs offren även som trevliga och omtänksamma. Men när det gäller “Sommarstugemorden” framställs den kvinnliga gärningsmannens pappa, offret, som den mer omtänksamma och generösa föräldern genom sin givmildhet mot dottern. Det andra offret i samma fall, den kvinnliga gärningsmannens make, uppfattas som rädd för sin fru. Den bilden av offret ger även en uppfattning om den kvinnliga gärningsmannen som hotfull och ond.

5.6 Sammanfattning

Sammanfattningsvis har vi identifierat ett flertal diskursiva teman. Gärningspersonerna framställs som välplanerade, giriga och onda. Den kvinnliga gärningsmannen gestaltas som manipulerande, som mördare i relation till sin roll som mamma och som känslösam. Den manliga gärningsmannen framställs däremot som avvikande och underlägsen. Offren gestaltas som hjälplösa i relation till gärningspersonernas onda handlingar. Dessutom erbjuds läsarna en bild av offren som omtänksamma och trevliga. Också rädslan hos offren blir synlig när de framställs i relation till gärningspersonernas onda och hotfulla beteende.

I "Förlösamordet" framställs gärningspersonerna tillsammans som välplanerade och giriga. Den kvinnliga gärningsmannen tolkar vi som passiv, där hon framställs endast efter känslor och utseende. Den manliga gärningsmannen beskrivs däremot som avvikande. Offret framställs som gammalt och hjälplöst. I "Sommarstugemorden" framställs båda gärningspersonerna som giriga. Den kvinnliga gärningsmannen beskrivs som manipulerande, ond, känslösam samt i sin roll som mamma i relation till mördandet. Den manliga gärningsmannen framställs som underlägsen gentemot kvinnan. Offren beskrivs som gamla och hjälplösa, omtänksamma och rädda.

6 Slutsats och diskussion

Under det här avsnittet redovisar vi våra slutsatser och diskuterar tänkbara följder av vår analys. Avslutningsvis ger vi förslag till vidare forskning inom området.

Syftet med vår studie var att undersöka vilka egenskaper gärningspersonerna och offren tilldelas i tidningen Aftonbladet i fall med flera gärningspersoner. Med hjälp av den kritiska diskursanalysen kunde vi identifiera ett flertal diskursiva teman. Utifrån våra frågeställningar fann vi att gärningspersonerna i Aftonbladet gestaltas som välplanerade och strukturerade. Gärningspersonerna uppfattas ha planerat mordet under en längre tid och samtidigt gjort planer för hur de ska komma undan dåden. De gestaltas på ett sätt som får deras handlingar att framstå som genomtänkta. Dessutom framställs gärningspersonerna som onda. Det bekräftas genom att gärningspersonen kallblodigt har gått in och attackerat offret medan det sov, att gärningspersonen tidigare har hotat att döda sitt offer och att människor runt omkring uppfattar gärningspersonen som kapabel att utföra ett sådant ondskefullt dåd som ett mord. Det bekräftas också genom

offrets rädsla gentemot gärningspersonen, framför allt den kvinnliga gärningsmannen i ”Sommarstugemorden” i Arboga. Egenskaperna går att koppla samman med Nils Christies (2001) beskrivningar om den idealiska gärningsmannen. Den idealiska gärningsmannen ses som stor, ond, farlig och kommer långt bortifrån. Dessutom saknar den idealiska gärningsmannen relation till offret. Studiens empiriska material rör däremot två mordfall som har skett inom familjen. Därmed motsäger det Christies syn på att den idealiska gärningsmannen saknar relation till offret. I stället går det att koppla till Roe-Sepowitz (2007) forskning som säger att i majoriteten av fallen är offret en förälder då gärningsmannen är en kvinna. Att gärningspersonen beskrivs som ond blir tydligt när det ställs i relation till offrets rädsla. Offren framställs genomgående i texten som trevliga och omtänksamma i sin föräldraroll. Ett exempel på ett motsatsförhållande är att den kvinnliga gärningsmannen uppfattas som otacksam och inte bryr sig om sina föräldrar. Även när offren beskrivs som hjälplösa är det enligt vår studie ett sätt att framställa gärningspersonerna som onda och elaka. Samtidigt är dessa beskrivningar om gärningspersonerna och offren en bild som bekräftar det normativa för en mördare respektive ett offer. Genomgående i materialet framställs gärningspersonerna som att de begår brott för ekonomisk vinning. Aftonbladet erbjuder en bild av offren som välbärgade i en utsatt position i förhållande till de pengagalna gärningspersonerna. Vår studie visar att tidningen förmedlar en bild av att gärningspersonerna inte bryr sig om sin familj utan snarare om deras pengar. Hirdman och Kleberg (2015) säger att medier bidrar till hur maktförhållanden skapas. Vår tolkning är att pengar är kopplat till makt. Hirdman och Kleberg (2015) skriver också att normer skapas kring hur kön representeras. I relationen mellan gärningspersonerna har vi identifierat ett diskursivt tema där den ena aktören beskrivs som överordnad medan den andra aktören är underordnad. Pettersson (2003) menar att den manliga gärningsmannen ofta förknippas med adjektivet överordnad, medan den kvinnliga gärningsmannen beskrivs som underordnad. I vårt analysmaterial har vi däremot hittat beskrivningar som enligt vår uppfattning tyder på motsatsen. Kvinnan i ”Sommarstugemorden” framställs vara den som styr och är överordnad mannen. Bland annat väljer Aftonbladet att lyfta fram gärningspersonernas ålder och det faktum att kvinnan är mycket äldre än mannen, som en del i historien. Kvinnan framställs som avvikande då hon har en yngre älskare, något som tidningen väljer att fokusera på. Det tolkar vi som ett sätt att framställa en ojämnvikt mellan kvinnan och mannens position i förhållandet. En annan skillnad mellan den kvinnliga och den manliga gärningsmannen är de manipulerande

egenskaperna hos kvinnan. Kvinnan i ”Sommarstugemorden” gestaltas som manipulativ genom att hon försöker få andra människor att begå brott och utföra handlingar som hon själv inte vill göra, men istället får någon annan att göra dem. Dessutom beskrivs hon utifrån ytterligheterna att vara en mördare samtidigt som hon är en mamma. Vår studie visar att Aftonbladet skapar tankar om den kvinnliga mördaren som något annorlunda som inte passar in i normen. Hon beskrivs ofta genom benämningen “flerbarnsmamman” medan den manliga gärningsmannen endast beskrivs vid ålder eller misstankegrad. Det är ett sätt att ge en avvikande bild av kvinnan som mamma där hon avviker från sättet en mamma borde vara. I ”Förlösamordet” däremot beskrivs kvinnan som mer passiv och med färre attribut än gärningsmannen. Hennes kvinnliga egenskaper får inte lika mycket utrymme som den manliga gärningsmannen. Kordon och Wetterqvist (2010) skriver att medier ofta väljer att kommentera kvinnors känslor, utseende och kroppar. Sådana beskrivningar finns genomgående i materialet. Även detta är en skillnad mellan framställningen av manliga och kvinnliga gärningsmän, då männens känslor och utseende inte kommenteras på samma sätt. Däremot framställs mannen i ”Förlösamordet” som speciell och annorlunda. Det beskrivs genom journalistikens återgivning av mannen som konstig och beskrivningar om hur han hittade på saker. Beteendet uppfattas som att han avviker från det normala. Den manliga gärningsmannen i ”Sommarstugemorden” framställs som underlägsen kvinnan, fast han ändå framställs som skyldig till mordet tilldelas han inte ”det stora ansvaret” för handlingen. Istället är det kvinnan som gestaltas som anstiftare och hjärnan bakom mordet.

Till den idealiska gärningsmannen krävs det även en motpol, det idealiska offret. Det idealiska offret tillskrivs egenskaper som gammalt, sjukt och väldigt ungt. Det idealiska offret ägnar sig åt respektabla sysslor och befinner sig på platser som de inte kan klandras för att vara på. I vårt empiriska material fann vi många beskrivningar som kan ta avstamp i Christies (2001) teori om det idealiska offret. Offren uppfattas som omtänksamma och givmilda. De beskrivs också som personer som skulle göra allt för sina barn. De godhjärtade offren uppfattar vi som en motpol till de onda och hotfulla gärningspersonerna. När tidningen beskriver mordsituationen gestaltas offren som hjälplösa när de attackerats när de sover. Vår undersökning visar att Aftonbladet erbjuder läsarna en bild av stereotypiska föräldrar där det är barnen som går i första

hand. Föräldrarna gestaltas inte som att de har gjort något ont och därför skulle bli mördade. Istället framställs mordmotivet vara föräldrarnas pengar.

Brott har enligt Pollack (2001) traditionellt setts som ett mer manligt dominerande beteende. Rapporteringen i medier av kvinnor som begår ett brott har ökat. Kvinnor som mördar tolkar vi som något avvikande, och därför får det mer uppmärksamhet i medier i dag. Vår tolkning utifrån studiens resultat är att Aftonbladet försöker bygga vidare på de befintliga normer som finns om män och kvinnor. Därför kan vi se anledning för tidningen att beskriva kvinnornas känslor och utseende, för att förstärka normen kring kvinnor. Mannen framställs bara genom vad han har gjort och hur han uppfattas av andra, och inte vad han känner. Det är oftast män som mördar vilket vi uppfattar som en anledning till att Aftonbladet inte sätter några specifika attribut till de manliga gärningsmännen. Mannen beskrivs istället utifrån attribut som upplevs intetsägande, och vi ser honom som en i mängden av manliga mördare. Det faktum att det är "mamman som har mördat" upplever vi som en intressehöjare av historien. Vi ifrågasätter varför kvinnans mammaroll blir en del av hennes roll som mördare och varför gärningsmannen inte tillskrivs några specifika attribut. Det är något som tidningen bygger vidare på och väljer att lyfta fram. Oberoende om det är en kvinna eller en man som begår ett mord så är det fortfarande en lika hemsk handling. Därför borde det inte vara någon större skillnad i gestaltningen av en kvinnlig respektive en manlig mördare. Men det är ändå förståeligt då det är mer avvikande med en kvinnlig mördare jämfört med en man som mördar. Samtidigt tror vi att dessa föreställningar är en inarbetad process i svensk nyhetsjournalistik om brott, vilken är svår att rubba. Vi tycker därför att det är viktigt att föra fram den här problematiken i ljuset. Eftersom brott har ett högt nyhetsvärde är det även relevant att medier ger en rättvis och korrekt bild av brottet och dess aktörer. Vår studie har hjälpt oss att se likheterna och skillnaderna i hur kvinnliga och manliga gärningsmän representeras i medier. Tanken med studien är att tydliggöra medvetna och omedvetna mönster i hur tidningen framställer gärningspersoner och offer i brott där det är fler än en mördare. Utifrån den här studiens analys kan vi inte dra några generella slutsatser eftersom att analysomfånget är för litet för det. Istället tillför våra resultat en liten del till den stora helheten. Vi tror och hoppas att detta trots allt kan skapa en medvetenhet och en möjlig förändring i det journalistiska arbetet.

En kritisk reflektion kring vår studie är att fallen, trots deras tydliga likheter, även hade en del olikheter. Exempelvis var gärningspersonerna i "Förlösamordet" i samma ålder,

medan i ”Sommarstugemorden” var ålderskillnaden mellan gärningspersonerna drygt 20 år. Hade vi endast valt ett av fallen hade resultatet kunnat se annorlunda ut. Detta eftersom att Aftonbladet enligt vår uppfattning valde att fokusera mer på en aktörerna i respektive fall. Under studiens gång har vi identifierat en tendens till att Aftonbladet väljer att skuldbelägga den ena gärningspersonen utav två i respektive fall. Vi upplever det som att tidningen fokuserar på en av förövarna medan den andra förövaren inte beskrivs lika mycket. Det är endast en av gärningspersonerna som blir ansvarstagande i brottsrapporteringen. Den här slutsatsen är något som inte har undersökts i studien, utan det är endast en bild av hur vi har upplevt rapporteringen.

6.1 Förslag till vidare forskning

Med avstamp i vår studie skulle man kunna undersöka forskningsområdet ytterligare. För att få en bredare bild av hur kvällstidningar skriver om gärningspersoner i brott med två förövare, kunde material från andra kvällstidningar ha tillfört något mer. Den studien hade gett en mer generell bild av hur kvällstidningar framställer gärningspersonerna i brott med två förövare.

Vår studie fokuserar på vilka egenskaper gärningspersonerna och offren tillskrivs samt vilka likheter och skillnader det finns dem emellan. Som vidare forskning kan du som forskare undersöka vilken av gärningspersonerna som skuldbeläggs. Det skulle vara intressant att undersöka hur det beskrivs och framställs i medier.

Ytterligare en intressant studie skulle vara att undersöka hur flera olika tidningar, kvällstidningar och/eller lokaltidningar, representerar olika aktörer i brott med flera gärningspersoner. Är det någon skillnad kvällstidningar emellan? Och är det någon skillnad mellan hur kvällstidningar och lokaltidningar representerar de olika aktörerna?

Referenser

- Brottsförebyggande rådet. (2017). Konstaterade fall av dödligt våld. Sökdatum 20171108
https://www.bra.se/download/18.5484e1ab15ad731149e3a819/1490966077117/Samma_nfattning_D%C3%B6dligtv%C3%A5ld_2016.pdf
- Berglez, Peter (2010). Kritisk diskursanalys. I Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur
- Berglez, Peter & Olausson, Ulrika (2008). Kritisk diskursanalys. I Ekström, Mats (red.) *Mediernas språk*. Malmö: Liber
- Bergström, Göran & Boréus, Kristina (2012). Diskursanalys. I Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.) *Textens mening och makt*. Lund: Studentlitteratur
- Boréus, Kristina (2017). Texter i vardag och samhälle. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber
- Brune, Ylva (2004). *Nyheter från gränsen*. Diss. Göteborgs Universitet JMG
- Christie, Nils (2001). Det idealiska offret. I Åkerström, Malin & Sahlin, Ingrid (red.) *Det motspänstiga offret*. Lund: Studentlitteratur
- Ekström, Mats (2008). *Mediernas språk*. Malmö: Liber
- Fairclough, Norman (1995). *Media discourse*. London: Edward Arnold.
- Ghersetti, Marina (2012). Journalistikens nyhetsvärdering. I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.) *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur
- Gripsrud, Jostein (1992). The Aesthetics and Politics of Melodrama. I Dahlgren, Peter och Sparks, Colin (red.) *Journalism and popular culture*. London: Sage Publications

- Gunnarsson, Åsa & Svensson, Eva-Maria (2009). *Genusrättsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur
- Gurian, Elisabeth A. (2011). Media portrayals of female homicide offenders. I *Prison Service Journal*, 194(1). 14-20
- Gustafsson, Bengt, Hermerén, Göran & Petterson, Bo (2011). *God forskningsred.* Vetenskapsrådets rapportserie 1:2011. Bromma: CM-Gruppen AB
- Hirdman, Anja & Kleberg, Madeleine (2015) *Mediers känsla för kön*. Göteborg: Nordicom
- Höijer, Birgitta (2008). Sociala representationer i medietexter. I Ekström, Mats (red.) *Mediernas språk*. Malmö: Liber
- Jewkes, Yvonne (2015) *Media & crime*. (3. ed.) London: Sage
- Kaspersson, Maria (2003). Bilder av barnamörderskor från 1500-talet till mellankrigstiden. I Lander, Ingrid, Petterson, Tove & Tiby, Eva (red.) *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet: Genusperspektiv inom svensk kriminologi*. Lund: Studentlitteratur
- Kalmar tingsrätt (2015). *Dom i mål nummer B 2149-14*
- Kordon, Suzanne. & Wetterqvist, Anna (2010). *Gärningsmannen är en kvinna: en bok om kvinnlig brottslighet*. Stockholm: Blue Publishing
- Lander, Ingrid (2003). Genus, normalitet och avvikelse. I Lander, Ingrid, Petterson, Tove & Tiby, Eva (red.) *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet: Genusperspektiv inom svensk kriminologi*. Lund: Studentlitteratur
- Lindgren, Simon (2009). *Populärkultur: teorier, metoder och analyser*. Lund: Studentlitteratur

Lindgren, Simon & Lundström, Ragnar (2010). *Ideala offer, och andra*. Malmö: Gleerups

Marklund, Fredrik (2003). Kvinnors och mäns kriminella karriärer. I Lander, Ingrid, Pettersson, Tove & Tiby, Eva (red.) *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet: Genusperspektiv inom svensk kriminologi*. Lund: Studentlitteratur

Pettersson, Tove (2003). Våld som iscensättning av femininitet? I Lander, Ingrid, Pettersson, Tove & Tiby, Eva (red.) *Femininiteter, maskuliniteter och kriminalitet: Genusperspektiv inom svensk kriminologi*. Lund: Studentlitteratur

Pollack, Ester (2001). *En studie i medier och brott*. Diss. Stockholm: Univ., 2001. Stockholm

Roe-Sepowitz, Dominique (2007). Adolescent Female Murderers: Characteristics and Treatment Implications. I *American Journal of Orthopsychiatry*, 3 (77) 489-496.

Trost, Jan (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur

Västmanlands tingsrätt (2017). *Dom i mål nummer B 3570-16*

Winther Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur

Bilaga 1

Valda artiklar från Aftonbladet

1. Aftonbladet 14-06-23: *Kan ha mördats efter en familjefejd*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/article19106012.ab>
2. Aftonbladet 14-06-24: *Kvinna häktad efter mordet i Kalmar*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/article19107657.ab>
3. Aftonbladet 14-07-26: *Erkände mordet för Missing people-kvinna*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/article19274520.ab>
4. Aftonbladet 14-11-08: *Polisens teori: Kärlek knäckte deras mordpakt*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/article19826026.ab>
5. Aftonbladet 15-01-20: *Erkände mord för Missing People - nu kommer domen*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/article20183398.ab>
6. Aftonbladet 15-01-20: *Paret döms för mord på Göran, 63*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/article20188126.ab>
7. Aftonbladet 16-08-18: *Kvinnans larmsamtal: "Jag har hål i kroppen"*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/article23362416.ab>
8. Aftonbladet 16-08-18: *Vännen: Hon ville betala för att jag skulle misshandla en person*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23359871.ab>
9. Aftonbladet 16-09-14: *"Injicerade maken med en spruta gift"*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/article23514209.ab>
10. Aftonbladet 17-05-08: *Åklagaren: Försökte få sonen att döda styvfar - med soffan*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/97M7W/aklagaren-forsokte-fa-sonen-att-doda-styvfar--med-soffa>
11. Aftonbladet 17-05-11: *Arbogakvinnan hörs om makens död*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/vRGJL/arbogakvinnan-hors-om-makens-dod>
12. Aftonbladet 17-06-21: *Arbogakvinnan ska ha erkänt - på hemlig bandinspelning*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/3nMxq/arbogakvinnan-ska-ha-erkant--pa-hemlig-bandinspelning>
13. Aftonbladet 17-08-03: *Rättsmedicinalverket kan inte fastslå Rajabis exakta ålder*
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/pq8RW/rattsmedicinalverket-kan-inte-fastsla-rajabis-exakta-alder>

14. Aftonbladet 17-08-21: *Arbogadomen: Livstids fängelse för Johanna Möller - 14 år för expojkvännen*

<https://www.aftonbladet.se/nyheter/krim/a/OM39A/arbogadomen-livstids-fangelse-for-johanna-moller--14-ar-for-expojka>